

VİETNAM SAVAŞI SIRASINDA ÇİN-ABD İLİŞKİLERİ: ÇİN PROPAGANDA POSTERLERİ ÜZERİNE İNCELEME

Caner ÇAKI¹

Mehmet Ali GAZİ²

Gül ÇAKI³

ÖZ

1955 yılında Vietnam Savaşı'nın başlaması üzerine Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Güney Vietnam'ı, Çin ise Kuzey Vietnam'ı destekleme kararı almıştı. 1960'lı yıllara gelindiğinde ABD, Kuzey Vietnam'ın, Güney Vietnam'ı işgal etmesini engellemek amacıyla doğrudan savaşa müdahil olmuştu. ABD'nin temel amacı Komünizm ideolojisinin Güney Vietnam'da egemen olmasını engellemektir. Bu aşamada Çin, ABD'nin Vietnam Savaşı'na doğrudan müdahalesini ağır bir şekilde eleştirmiş ve iki ülke arasındaki ilişkiler Kore Savaşı'ndan sonraki en gerilimli evresine girmişti. Çin, ülke genelinde ABD karşıtı kamuoyu oluşturabilmek için yoğun bir şekilde propaganda faaliyetine girişmişti. Bu süreçte Çin tarafından posterler propaganda amaçlı etkili bir şekilde kullanılmıştı. Çalışma kapsamında Vietnam Savaşı sırasında kullanılan propaganda posterlerinde Çin'in ABD'yi nasıl ve ne şekilde yansıttığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'nde (ISSH) bulunan Çin propaganda posterleri içerisinde amaçlı örneklem metodu kullanılarak belirlenen altı propaganda posterini göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Posterler, Fransız dilbilimci Roland Barthes'in göstergebilim anlayışı üzerinden analiz edilmiştir. Çalışmada Vietnam Savaşı sırasında ABD-Çin arasında yaşanan gerilimin doğrudan posterlere yansıtıldığı ortaya çıkarılmıştır. Posterlerde, Çin yönetiminin ABD'nin Vietnam'a müdahalesini ağır bir şekilde eleştirirken, Kuzey Vietnam ordusunu da doğrudan desteklediği görülmüştür. Bu şekilde ABD karşıtlığının Çin kamuoyunda daha da güçlendirilmesinin amaçlandığı ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vietnam Savaşı, Çin, ABD, Propaganda, Poster

THE CHINA-USA RELATIONS DURING THE VIETNAM WAR: AN EXAMINATION ON THE CHINESE PROPAGANDA POSTERS

ABSTRACT

After the Vietnam War began in 1955, the United States of America (USA) decided to support South Vietnam. Thereupon China supported North Vietnam. In the 1960s, the United States directly joined in the war to prevent that North Vietnam invaded South Vietnam. The main aim of the USA was to prevent that the Communism

¹ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, caner.caki@inonu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1523-4649

² Arş. Gör. Dr., Trabzon Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, mgazi@trabzon.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-9239-4187

³ Yüksek Lisans Mezunu, ORCID ID: 0000-0001-5501-0191

ideology prevailed in South Vietnam. At this stage, China heavily criticized the direct intervention of the United States in the Vietnam War and relations between the two countries were in worst condition after the Korean War. China intensively engaged in propaganda activities to create anti-USA public opinion. In this process, posters were used effectively for propaganda purposes by China. Within the scope of the study, it was tried to show how and in what way China reflected the USA in the propaganda posters used during the Vietnam War. For this purpose, six propaganda posters which were determined by using sampling method in Chinese propaganda posters which were in International Social History Institute (ISSH) were examined using semiotic analysis method. The posters were analyzed over the French linguist Roland Barthes' semiotics understanding. The study revealed that the tension between USA and China during the Vietnam War was directly reflected on posters. In the posters, the Chinese government heavily criticized the USA intervention in Vietnam, while the North Vietnamese army was directly supported. In this way, it was revealed that the aim was to strengthen the anti-USA opposition in the Chinese public opinion.

Keywords: Vietnam War, China, USA, Propaganda, Poster

GİRİŞ

1955-1975 yılları arasında meydana gelen Vietnam Savaşı, Soğuk Savaş döneminin en kanlı savaşlarından biri olmuştur. ABD'nin komünizm ideolojisinin Asya kıtasında daha da güçleneceği korkusu, savaşa doğrudan müdahil olmasına yol açmıştır. Bu süreçte komünizm ideolojisi altında yönetilen ülkelerde ABD karşıtlığı daha da güç kazanmaya başlamıştır. Özellikle Mao Zedong liderliğindeki Çin, ABD'nin Vietnam'a müdahalesini komünizm ideolojisine yönelik bir saldırı olarak değerlendirmişti. Bu nedenle Çin, ABD müdahalesine karşı doğrudan Kuzey Vietnam kuvvetlerine destek verme kararı almıştı. Çin yönetimi, Kuzey Vietnam'a verilen desteği meşru göstermek ve kamuoyundan yeterli desteği alabilmek için ABD'ye karşı yoğun bir propaganda faaliyetine girişmiştir. Bu aşamada Çin propagandası, ABD'ye yönelik nefret söylemi inşa ederek, Çin halkını komünizm ideolojisi altında kenetlemeyi planlamıştı. Bu amaçla Çin, ülkedeki kitle iletişim araçlarını propaganda faaliyetleri için etkili bir şekilde kullanmaya başlamıştı. Bunlar içerisinde en sık kullanılan kitle iletişim araçlarından biri posterler olmuştur. Bu çalışmada Vietnam Savaşı sırasında Çin propagandası tarafından hazırlanan posterlerde ABD'nin ne şekilde yansıtıldığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Böylece çalışmada 1950'li yılların başlarında gerçekleşen Kore Savaşı'nda gerginleşmeye başlayan Çin-ABD ilişkilerinin 1960'lı yılların ilk yarısında yoğunlaşan Vietnam Savaşı'nda hangi durumda olduğunun açıklanması amaçlanmıştır. Çalışma; Mao Zedong döneminde ÇHC'nin

propaganda faaliyetlerini yansıtması, Vietnam Savaşı sırasında Çin-ABD ilişkileri hakkında bilgi vermesi, uluslararası ilişkilerin propaganda posterlerine ne şekilde yansıtıldığını açıklaması gibi nedenlerden dolayı alanda önem taşımaktadır.

Literatür taraması sonucunda, Çin-ABD ilişkilerini inceleyen pek çok akademik çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalar içerisinde; To (2003) Güney Çin'deki deniz çatışmaları üzerinden; Qingguo (2003) ve Ming-Te ve Liu (2011), ABD'de gerçekleştirilen 11 Eylül Saldırıları boyutunda; Yu (1999), Çin'in sınır komşuları açısından; Yuan (2003), 1989 Tiananmen Meydanı Olayları bağlamında; Wan (1997), insan hakları boyutunda; Liew (2010), ABD'nin ticaret açığı üzerinden; Xinbo (2000), ABD'nin Asya'daki güvenlik politikaları; Simon (1986), Çin'in teknolojik gelişmesi açısından; McClaran (2000), ABD'nin Tayvan'a silah satışı üzerinden; Martel ve Yoshihara (2003), uzay yarışı bağlamında; Christoffersen (2002), Doğu Asya'daki rolü açısından; Su (1983), Sovyetler Birliği'nin politikaları bağlamında; Roy (2011) Kuzey Kore açısından; Van Ness (1996) insan hakları yönünden; Zhang (2007), Çin'in nükleer gücü boyutunda; Garrett (2006) terör ve küreselleşme boyutunda Çin-ABD ilişkilerini incelemiştir.

Bu çalışmada ise aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmaya çalışılmaktadır;

Vietnam Savaşı sırasında kullanılan Çin propaganda posterlerinde;

- Vietnam halkı ne şekilde yansıtılmaktadır?
- ABD yönetimine yönelik hangi mesajlar verilmektedir?
- ABD'ye yönelik hangi propaganda mitleri inşa edilmektedir?
- Çin propaganda posterlerinde hangi ideolojik söylemlere yer verilmektedir?

Vietnam Savaşı sırasında Çin yönetimi tarafından kullanılan tüm propaganda posterleri çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Buna karşın tüm propaganda posterlerine ulaşmanın güçlüğünden dolayı çalışmada örneklem kullanılması yoluna gidilmiştir. Bu süreçte Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'nde (ISSH) bulunan Çin propaganda posterleri içerisinden amaçlı örneklem metodu kullanılarak altı propaganda posterleri çalışmanın örneklemi olarak seçilmiştir (ISSH, 2019). Çalışma

kapsamında yalnızca altı propaganda posterinin göstergebilimsel analize tabi tutulması çalışmanın temel sınırlılığını oluşturmaktadır. Ayrıca çalışmada elde edilen bulgular kapsamında, Vietnam Savaşı döneminde Çin-ABD ilişkilerine yönelik genellemelerde bulunulması da çalışmanın bir diğer sınırlılığını meydana getirmektedir.

Çalışmada elde edilen bulgular kapsamında, Vietnam Savaşı sırasında kullanılan Çin propaganda posterleri özelinde uluslararası ilişkilerde kamuoyunun şekillendirilmesinde propaganda disiplininin rolü açıklanmaya çalışılmıştır.

1. Vietnam Savaşı Sırasında ABD-Çin İlişkileri

Vietnam, 20. yüzyılın ilk yarısında Kamboçya ve Laos ile birlikte Fransız Çinhindi olarak bilinen bölgenin bir parçası olmuştur. Bölge, bu dönemde Fransa'nın egemenliği altında bulunmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nda ise bölge Japonya'nın işgalinde kalmıştır (Havens, 2014: 15). 1945 yılında savaş bittiğinde, bölgenin tekrar Fransa denetimine girmesini istemeyen Vietnamlı siyasetçi Ho Şi Minh, 2 Eylül 1945 tarihinde Kuzey Vietnam'da Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin kurulduğunu ilan etmiştir (Anderson, 2005: 12). Fransa, Çinhindi'nde Kamboçya, Laos ve Güney Vietnam'da kontrolü sağladıktan sonra Kuzey Vietnam'a karşı savaşa girmişti. Buna karşın Fransa karşısında ciddi bir güç ile karşılaşmıştı (Moyar, 2006: 22). Nihayetinde Fransa ordusu, Kuzey Vietnam ile olan mücadelesinde başarısız olmuş ve 1954 yılında Çinhindi bölgesinin tamamından çekilme kararı almıştı. Fransa'nın Çinhindi'ndeki egemenliğinin sonlanmasından sonra Ho Şi Minh'in denetiminde bulunmayan Güney Vietnam bölgesinde, Vietnam Cumhuriyeti adında farklı bir devlet kurulmuştu. ABD Başkanı Dwight D. Eisenhower desteği ile 17. paralel Kuzey Vietnam ve Güney Vietnam arasında sınır olarak belirlenmişti.

Ho Şi Minh, Kuzey Vietnam'ın komünist bir rejim kurmuştu. Bu nedenle ülke Sovyetler Birliği ve Çin tarafından uluslararası alanda desteklenmekteydi (Herring, 1990: 106). Diğer yandan Güney Vietnam'da Batılı Devletler ile ilişkilerini güçlendirme yoluna gitmişti. Özellikle Fransa'nın Güney Vietnam'dan çekilmesinden sonra meydana gelen boşluğu, ABD karşılamaya başlamıştı. ABD, Güney Vietnam'da bağımsız bir rejimin kurulmasını desteklemekteydi (Wiest, 2003: 4). Bu nedenle Güney Vietnam'ın, Kuzey Vietnam'ın denetimine girmesine şiddetle karşı

çıkıyordu. Nitekim Güney Vietnam'da sosyalist bir yönetimin kurulması, ABD'nin Asya kıtasında stratejik bir müttefikini kaybetmesine yol açacaktı. Bu açıdan ABD yönetimi, Kuzey Vietnam'a karşı güçlü kalabilmesi için Güney Vietnam'a sürekli olarak dış yardımda bulunmuştu.

1950 yılında Çin'de Mao Zedong liderliğinde komünizm ideolojisini benimseyen Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) kurulmuştu. Bu aşamada Mao, kendisi gibi komünizm ideolojisi ile yönetilen Kuzey Vietnam'ı desteklemeye başlamıştı. Mao, Çin sınır güvenliği konusunda Kuzey Vietnam'ın varlığını sürdürmesini hayati derece önemli bulmaktaydı. Çünkü Fransa'nın bölgeden çekilmesi ve Kuzey Vietnam'ın bölgeye hakim olması, Çin'in sınırını ve bölgedeki konumunu güçlendirmişti (Zhai, 2000: 20). Diğer yandan Çin, Kuzey Vietnam ve Güney Vietnam'ın birleşerek, sosyalist bir devlet olmasını hedeflemişti. Benzer şekilde Ho Şi Minh de, Güney Vietnam'ın ele geçirilmesini planlamaktaydı. Bu amaçla 1960 yılında her iki ülkenin birleşmesini amaçlayan Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi (Vietkong) adında bir örgütün kurulması sağlanmıştı. Örgüt üyelerine de Vietkonglar denilmekteydi. Vietkonglar, Güney Vietnam'da gerilla savaşı başlatarak ülkede sosyalist bir rejimin kurulması için mücadele etmeye başlamıştı. Vietkongların Güney Vietnam'da başlattığı iç savaş zaman içerisinde Çin'in desteği ile daha da güçlenmişti. Bu süreçte Vietkonglar, Güney Vietnam birliklerine ağır kayıplar verdirmiş, bölgedeki dengenin komünistler lehine gelişmesine yol açmıştı.

ABD, yönetimi Vietnam'daki iç savaşın başlangıcında doğrudan müdahalede bulunmaktan kaçınmış, buna karşın sürekli olarak Güney Vietnam kuvvetlerine yardımda bulunmuştu (Langguth, 2000: 329). Lyndon B. Johnson'un başkanlığı döneminde ise ABD, Vietnam'a doğrudan müdahalede bulunma kararı almıştı. Böylece Güney Vietnam'da başlayan savaş uluslararası bir boyut kazanmıştı (Jian, 1995: 356). ABD'nin müdahalesi kısa süre içerisinde dengenin Güney Vietnam lehine değişmesini sağlamıştı. Bu aşamada ABD Hava Kuvvetleri, Kuzey Vietnam'ı bombalamaktaydı (Clodfelter, 2006: 17). Vietnam Savaşı'na ABD'nin müdahalede bulunmasına Sovyetler Birliği ile birlikte en sert eleştiride bulunan ülkelerden biri Çin olmuştu. Çünkü Çin, ABD'nin desteği altındaki Güney Vietnam'ın güçlenmesinden ve Kuzey Kore'deki komünist rejimin devrilmesinden çekinmekteydi. Bu aşamada Çin'de

yoğun bir ABD karşıtlığı gelişmeye başlamıştı. ABD'nin Çin'in en büyük rakibi Tayvan'a destek vermesi nedeniyle zaten Çin-ABD ilişkileri uzun bir dönemdir gerilimli bir süreç yaşamaktaydı (Turan, 2016: 80). Bu süreçte de Çin ve ABD arasındaki ilişkiler, Kore Savaşı'ndan sonraki en gergin dönemini yaşamaya başlamıştı. Çin, ABD'nin savaş sırasında Kuzey Vietnam'a yönelik bombardımanını da sert bir dille eleştirmişti. Çin yönetimi, Kore'de olduğu gibi Vietnam'da da ABD yönetimini işgalcilik ile suçlamıştı.

ABD ordusu savaş sırasında Vietkongların sürekli devam eden gerilla savaşlarında ağır kayıplar vermişti. Bu aşamada savaşın maliyeti ABD ekonomisi için büyük bir yük olmaya başlamıştı. Diğer yandan ABD kamuoyunda savaş karşıtlarının baskısı da sürekli artınca ABD ordusu Vietnam'dan çekilme kararı almıştı. ABD'nin savaştan çekilmesi ile birlikte Kuzey Vietnam ordusu, 30 Nisan 1975 tarihinde Güney Vietnam'ın başkenti Saygon'a girerek savaşı sonlandırmıştı (Duiker, 2018: 1). 2 Temmuz 1976 tarihinde de her iki ülke birleşme kararı almıştı (Ang, 2005: 2). ABD'nin bölgeden çekilmesi, Çin için zafer olarak değerlendirilmiştir. Buna karşın Çin'in Vietnam ile ilgili beklentileri ilerleyen süreçte beklediği gibi neticelenmeyecek ve her iki ülke de 1979 yılında birbirlerine karşı savaşa girişecekti (Dreyer, 2010: 297).

2. Vietnam Savaşı Sırasında Çin Propaganda Faaliyetleri

Propaganda, belirli bir hedef veya ideali gerçekleştirmek için kitle iletişim araçlarından yararlanılarak kitleleri istenilen yönde tek yönlü iletişim çerçevesinde ikna etmeyi amaçlayan iletişim tekniğidir. Propagandanın temelinde propagandacının arzu edilen niyetlerinin gerçekleştirilmesi yatmaktadır (Jowett ve O'donnell, 2014). Bilgi belirli bir azınlığın elinde etkili bir silaha dönüşebilmektedir (Yılmaz, 2019: 607). Bu süreçte bilginin kitleler üzerinden etkili bir şekilde kullanılmasında propaganda önemli rol oynamaktadır. Soğuk Savaş döneminde propaganda, Asya kıtasının vazgeçilmez bir ikna aracı haline gelmişti (Aldrich ve Rawnsley, 2013: 6). Bu süreçte Çin, propaganda disiplini Asya kıtası içerisinde en etkili kullanan ülkelerin başında yer almıştı. Özellikle Vietnam Savaşı sırasında, Çin yönetimi kitlelerin düşüncelerini istenilen yönde şekillendirebilmek için propagandadan yoğun olarak yararlanmıştı. Çin propagandası, Vietnam Savaşı sırasında Güney Vietnam'dan ziyade doğrudan ABD yönetimine karşı faaliyet yürütmüştü. Özellikle Çin

propagandasında, ABD'nin emperyalist emeller doğrultusunda Vietnam'ı ele geçirdiği iddia edilmişti. Çin, ABD'nin Kore Savaşı'nda olduğu gibi Vietnam'da da durdurulması gerektiğini savunmaktaydı. Bu açıdan Çin doğrudan ABD'ye karşı olarak Vietnam'ı desteklediğini bildirmekteydi (Zhang, 1996: 735). Çin yönetimi, Vietnam Savaşı sırasında uzun süreden beri devam eden ABD karşıtlığını propaganda faaliyetlerinde yoğun olarak kullanma yoluna gitmişti.

Mao yönetimi, Vietnam Savaşı'nı Kuzey Vietnam ve Güney Vietnam ile sınırlı tutulan bölgesel bir savaştan ziyade sosyalist ülkeler ile Batılı devletler arasında gerçekleşen uluslararası bir savaş olarak değerlendirmekteydi. Bu nedenle Çin'in savaşa mutlaka müdahale olması gerektiğini savunmaktaydı. Buna karşın Çin halkının savaşta ABD'ye karşı savaşma konusunda ne kadar istekli olduğu ilgili olarak tartışmalar bulunmaktaydı. Çin, 1950 yılında başlayan Kore Savaşı'na doğrudan müdahil olmuş ve ABD'nin liderlik ettiği koalisyon güçlerine karşı ağır kayıplar vermişti. Buna karşın savaşta amaçlandığı gibi Kuzey Kore ve Güney Kore'nin birleşmesi gerçekleşmemiş ve savaştan sonra da sınırlarda hemen hemen hiç bir değişiklik gerçekleşmemişti. Bu nedenle Vietnam Savaşı'nın da benzer şekilde neticelenebilmesi mümkün görülmekteydi. Diğer yandan ABD ordusu Vietnam'da büyük bir askeri güç konuşlandırmıştı (Rogers, 1976: 295). ABD ordusu çağının en modern silahları ile donatılmıştı. Bu açıdan Çin'in savaşa doğrudan müdahil olmasının çok sayıda Çinlinin hayatına mal olması muhtemeldi. Çin yönetimi bu nedenle Çin ordusunun savaşa doğrudan müdahil olması ile ilgili propagandadan ziyade Güney Vietnam'da savaşan Vietkonglara Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi (siyasi bir örgüt) yönelik propaganda faaliyetini yürütmeye başlamıştı. Çin yönetimi her açıdan Kuzey Vietnam'a destek vermektedir (Lawrence, 2010: 95). Bunu propaganda yoluyla da göstermeyi amaçlamaktaydı. Bu aşamada Çin propagandası, Çin yönetimin Vietkonglara yaptığı yardımları aktarmaktaydı. Çin propagandası, Vietkongları, hem ülkeleri için savaşan vatanseverler hem de sosyalizmin savunuculuğunu yapan kahramanlar olarak Çin kamuoyuna yansıtmaya başlamıştı. Propaganda faaliyetlerinde Vietkongların, ABD ordusuna karşı ağır kayıplar verdiğini, dünyanın en gelişmiş silahlarına sahip olan ABD ordusunun Vietkonglara karşı mücadele edemediği aktarılmaktaydı.

Vietnam Savaşı sırasındaki Çin propaganda faaliyetleri Kore Savaşı'ndaki propaganda faaliyetleri ile büyük benzerlikler taşımaktaydı. Çin propagandası kamuoyunda ABD yönetimine yönelik nefret söylemi inşa etmekte ve ABD ordusunu savaş çıkarmakla suçlamaktaydı. Diğer yandan Çin propagandası nefret söylemini doğrudan ABD yönetimine karşı oluşturmakta, ABD halkını hedef almaktan özellikle kaçınılmaktaydı. Bu süreçte ABD'de düzenlenen savaş karşıtı protestolar Çin propagandasında geniş yer bulmaktaydı. Çin yönetimi, savaşın sonlandırılmasında savaş karşıtı aktivistlerin önemli bir rol üstleneceğine inanmaktaydı. Diğer yandan ABD yönetimine karşı olumsuz düşüncelerin yalnızca Çin ile sınırlı olmadığına vurgu yapılmaktaydı. Çin propagandası tarafından gerek radyo üzerinden gerekse yazılı basın üzerinden yapılan faaliyetlerde Çincenin dışında Vietnamcanın da kullanılmasına büyük özen göstermekteydi. Özellikle Çin yönetimi tarafından hazırlanan posterlerde, Çincenin yanında Vietnamca da sıklıkla kullanılmaktaydı. Böylece hem Çin halkı hem de Vietnam halkı üzerinde etki kurulması planlanmaktaydı. ABD yönetimi açık bir şekilde komünizm ideolojisinin Çin de olduğu gibi Güney Vietnam'da da hakim olmasına izin vermeyeceğini belirtmekteydi (Herring, 1990: 106). ABD'nin bu tavrı Çin propagandası tarafından etkili bir şekilde kullanılmaktaydı. Çin tarafından yürütülen propaganda faaliyetlerinde ABD, komünizmin baş düşmanı olarak yansıtılmakta ve emperyalist hedefleri doğrultusunda işgallere giriştiği için suçlanmaktaydı. Çin, Vietnam Savaşı sırasında Sovyetler Birliği ile olan görüş ayrılıklarını da propaganda faaliyetlerine yansıtmaya başlamıştı. Nitekim bu süreçte Çin propagandası, Sovyetler Birliği'nin devrimci ulusal kurtuluş hareketlerine yeterli destek vermemesi konusundaki eleştirisini artırmıştı (Jian, 1995: 363). Böylece Vietnam Savaşı sürecinde yürütülen Çin propagandasında, hem ABD'ye yönelik Çin kamuoyunda nefret söyleminin inşa edilmesi, hem de Sovyetler Birliği'nin ikinci plana atılarak komünist mücadelede Çin'in ön plana çıkarılması amaçlanmıştır.

3. Metodoloji

Çalışmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında seçilen Vietnam Savaşı'nı konu alan

propaganda posterleri, Roland Barthes'ın göstergebilim kavramı ışığında analiz edilmiştir.

Gösterge, bir kavramın başka bir kavramı temsil etmesi, onun yerine kullanılması ve insanların zihinlerinde temsil ettiği kavramla ilgili bir betimleme oluşturmasını ifade etmektedir. Göstergebilim ise doğrudan göstergelerin iletişim boyutunda anlamlandırmalarını inceleyen bir bilim dalıdır. Göstergebilim üzerine ilk bilimsel çalışmalar, 20. yüzyılın ilk yarısından itibaren meydana gelmeye başlamıştır. Bu süreçte dilbilimciler Ferdinand de Saussure ve Charles Sanders Peirce'in dilbilimi alanında yaptıkları çalışmalar, göstergebilimin bir bilim dalı halini almasını sağlamıştır. Özellikle Saussure'ün dilbilimi çalışmaları göstergebilimin Avrupa'da şekillenmesini sağlamıştır (Saussure, 2014: 54).

Saussure ölümünden sonra onun etkisinde çalışmalar yapan Fransız dilbilimci Roland Barthes da, göstergebilim disiplininin gelişmesinde önemli adımlar atmıştır (Rıfat, 2013: 40). Barthes, Saussure'un gösteren ve gösterilen kavramlarının yanında düzanlam ve yananlam kavramlarını da eklemiştir (Barthes, 2016: 84). Onagöre düzanlam, bir göstergeler dizgesinin insanlar tarafından ilk algılandığı anlamı ifade etmektedir (Sığırcı, 2016: 73). Yananlam ise insanlar tarafından ilk etapta anlaşılabilen, kültüre özgü, değişebilen anlamları temsil etmektedir. Barthes'a göre göstergeler, genel anlamın dışında insanların farklı açılardan yorum yapmasını sağlayabilmektedir (Barthes, 2015: 34). Göstergebilimde yorumlayıcının anlamlandırmalarını ön plana çıkarmaktadır (Barthes, 2017: 127). Örneğin, kıyafetleri yırtılmış ve vücudunun çeşitli yerlerinden kan akan küçük birçok resmi, düzanlam boyutunda insanların ilk algıladıkları düşünceyi yani yarılı bir çocuğu yansıtmaktadır. Buna karşın yananlam boyutunda ele alındığında çocuk görseli, meydana gelen bir iç savaşın somut bir temsili olarak yorumlanabilmektedir. Yananlamın göstergeler üzerinden gizli ve anlaşılması zor anlamları yansıttığı görülmektedir. Bu aşamada göstergebilim temel uğraşının da yananlamlarda oluşturulan anlamları ortaya çıkarmaktır. Barthes, yananlamların kültürden kültüre farklılaşabileceğini belirtmektedir. Yananlamların meydana gelmesinde de mitlerin önemli bir rolü olduğunu açıklamaktadır. Göstergebilim açısından değerlendirildiğinde ise mit, bir kültürün çevresinde yaşanan her türlü gelişmeyi açıklama çabası içerisinde

oluşturduğu hikâyeleri ifade etmektedir. Fiske, 2017: 185). Barthes, insanlar tarafından üretilen mitlerin zaman içerisinde davranışlarının şekillenmesinde önemli bir görev üstlendiğini belirtmektedir.

Barthes, mitlerin egemen güçler tarafından bilinçli olarak da inşa edilebildiğini savunmaktadır. Nitekim mevcut siyasal sistemler, kitle iletişim araçları üzerinden belirli bir etkiye sahip olabilmektedir (Yılmaz, 2013: 234). Bu süreçte de Barthes, kitle iletişim araçları üzerinde kontrol kurabilen egemen güçlerin istedikleri mitleri kitlelere empoze edebildiğini belirtmektedir. Mitler yoluyla kitlelerin belirli bir konuda düşüncelerinin kontrol altında tutulabildiğini, kitlelerin nasıl hareket etmesinden, kime düşman olacağına kadar pek çok davranışın mitler yoluyla şekillendiğini aktarmıştır. Bu aşamada mitler, egemen güçler tarafından yapay anlamları doğallaştırarak, kitlelere "doğal gerçekler" olarak aktarılmasını sağlamaktadır (Barthes, 2014: 25). Egemen kültür, kitlelere empoze edilebilmektedir. Bu süreçte simgeler ve göstergeler üzerinden mesaj taşınabilmektedir (Yılmaz ve Babacan, 2019: 45-46). Göstergibilim de kitlelere empoze edilen fikirlerin ortaya çıkarılmasını sağlamaktadır.

Çalışma kapsamında Çin propaganda posterlerinde ABD karşıtı hangi mitlerin inşa edilmeye çalışıldığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

4. Analiz

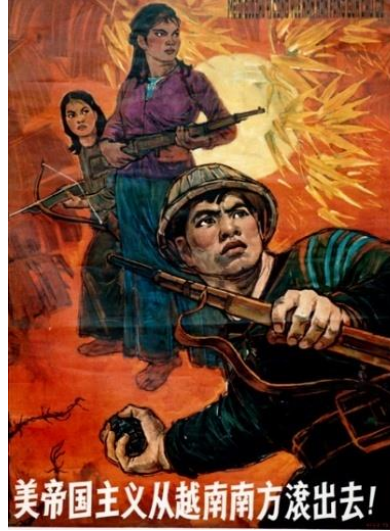
Çalışmanın bu bölümünde "Emperyalizm", "Düşman", "Yenilgi", "İşgal", "Güney Vietnam" ve "Protesto" konulu propaganda posterleri göstergebilimsel açıdan analiz edilmiştir.

4. 1. "Emperyalizm" Konulu Propaganda Posterleri

1963 tarihli "Emperyalizm" konulu propaganda posterleri, Ha Qiongwen tarafından hazırlanmıştır. Düzenlem boyutunda posterde iki Vietnamlı kız ve bir Vietnamlı erkek resmedilmektedir. Görsel kodlarda her üçünün de ellerinde silah olduğu aktarılmaktadır. Posterdeki kızların ayaklarının çıplak olduğu, diğer yandan Vietnamlı erkeğin elindeki bombayı bir yöne doğru atmaya çalıştığı yansıtılmaktadır. Posterdeki kızlardan birinin elinde silah olarak ok resmedilmektedir. Posterin arka

fonunda güneş ve orman görsellerine yer verilmektedir. Posterin altında "Amerikan emperyalizmi Güney Vietnam'dan sürülmeli!" yazılı kodu bulunmaktadır.

Şekil 1. "Emperyalizm" Konulu Propaganda Posterini

Kaynak: (IISH, 2019)

Poster yananlam açısından ele alındığında, posterde Kuzey Vietnamlı sivillerin tüm güçleri ile ABD ordusuna karşı mücadele ettiği mesajı verildiği görülmektedir. Posterde yer alan Vietnamlı sivillerin, en zor şartlarda bile ABD ordusuna karşı mücadeleyi sürdürdükleri aktarılmaktadır. Görsel kodlarda sivillerin ayaklarının çıplak olması, doğrudan Vietnam'daki her kesimden insanın ABD'ye karşı savaşa dâhil olduğunu yansıtmaktadır. Posterde sivil kadınlardan birinin elinde okun olması, Vietnam'ın topyekun bir savaş içerisinde olduğu algını meydana getirmektedir. Sunum kodları içerisinde her üç sivilinde kararlı bir şekilde gösterilmeleri, Vietnamlı sivillerin ABD'ye karşı savaşmaya istekli olduğunu belirtmektedir. Posterdeki görsel kodlardan "Vietnam'daki tüm siviller ABD'ye karşı mücadeleye dâhil olmuştur" şeklinde propaganda miti inşa edilmektedir. Diğer yandan posterdeki yazılı kodlarda da ABD'nin emperyalist emelleri neticesinde Vietnam Savaşı'na dâhil olduğu aktarılmaktadır. Vietnamlı sivillerin görsellerine yer verilerek, Vietnam Savaşı'nın sosyalist sivil halk ile emperyalist ordu güçleri arasında gerçekleştiğine dair bir algı oluşturulmak istenmektedir. Bu şekilde Çin propagandası ABD'yi Vietnam'ı işgal etmekle suçlamakta ve ABD'ye yönelik Çin kamuoyunda nefret söylemi inşa etmeye çalışmaktadır.

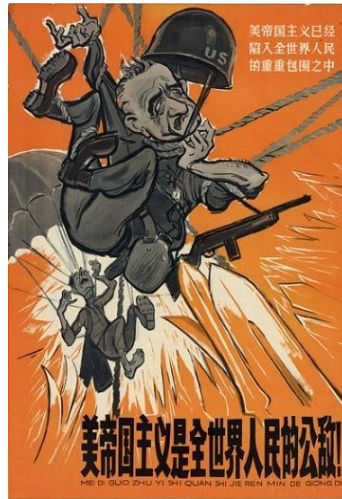
Tablo 1. "Emperyalizm" Konulu Propaganda Posterleri

Düzanlam	Gösteren	Gösterilen	Yananlam	İnşa Edilen Propaganda Miti
Vietnamlı sivillerin ellerinde silahların bulunması	İnsan, Silah, Sivil	Savunma, Direniş	Vietnamlı sivillerin tüm imkânlarını kullanarak ABD orduna karşı mücadele içerisine girmesi	Vietnam'daki tüm siviller ABD'ye karşı mücadeleye dâhil olmuştur

4.2. "Düşman" Konulu Propaganda Posterleri

1964 tarihli "Düşman" konulu propaganda posterleri, Şanghai Halk Güzel Sanatlar Yayınevi tarafından hazırlanmıştır. Düzanlam açısından posterde paraşütle inmekte olan iki ABD askeri resmedilmektedir. Görsel kodlar içerisinde askerlerin sivri bir zemine indiği ve paraşüt iplerinin boyunlarına dolandığı aktarılmaktadır. Her iki askerin de aç çekmekte olduğu yansıtılmaktadır. Posterde "Amerikan emperyalizmi dünyadaki bütün insanların ortak düşmanıdır!" yazılı kodu bulunmaktadır.

Şekil 2. "Düşman" Konulu Propaganda Posterleri

Kaynak: (IISH, 2019)

Yananlam boyutunda analiz edildiğinde, posterde ABD ordusunun Vietnam Savaşı'nda büyük bir bozguna uğradığı algısının inşa edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Posterde yer alan ABD askerleri, tüm ABD ordusunun metonimi (temsili) olarak kullanılmaktadır. Bu açıdan askerlerin yenilmiş olarak sunulması, tüm

ABD ordusunun Vietnam Savaşı'nda yenilgiye uğradığı mesajını vermektedir. Posterdeki yazılı kodlar üzerinden de ABD doğrudan dünyanın ortak düşmanı olarak aktarılmaktadır. Yazılı kodlarda ABD'nin dünyanın ortak düşmanı olarak ifade edilmesinin temel nedeni, ABD'nin sosyalist bir ülkeye müdahalede bulunması olarak gösterilmektedir. Özellikle ABD'nin sözde emperyalist bir devlet olduğu mesajının verilmesi ile Vietnam savaşı posterde emperyalizm ile sosyalizmin, doğru ile yanlış savaşı olarak aktarılmaktadır. Çin propagandası bu şekilde ABD'nin Vietnam'a müdahalesini yalnızca Vietnam halkının değil, tüm sosyalist ülke halklarının sorunu olarak aktarmaktadır. Böylece Çin halkının ABD'nin Vietnam'a müdahalesine karşı harekete geçmesini ve Vietnam'a destek vermesini telkin etmektedir.

Tablo 2. "Düşman" Konulu Propaganda Posterleri

Düzanlam	Gösteren	Gösterilen	Yananlam	İnşa Edilen Propaganda Miti
ABD askerlerinin paraşütler ile inişi	İnsan	Amerikan askerleri	ABD askerlerinin Vietnam'da büyük bir bozguna uğraması.	ABD askerleri Vietnam savaşını kaybetti.

4. 3. "Yenilgi" Konulu Propaganda Posterleri

1965 tarihli "Yenilgi" konulu propaganda posterleri, Ha Qiongwen tarafından hazırlanmıştır. Düzanlam boyutunda posterde farklı açılardan ABD askerleri ve Vietnamlı bir sivil resmedilmektedir. Posterde ABD askerlerinin kazıkların üzerinde olduğu ve zor durumda buldukları aktarılmaktadır. Posterde yer alan Vietnamlı genç kızın elinde tüfek olduğu ve gülerek sol eliyle ABD askerlerini gösterdiği yansıtılmaktadır. Posterin arka fonunda da orman görseline yer verilmektedir. Posterde "Amerikan emperyalizmi yenilmeli!" yazılı kodu bulunmaktadır.

Şekil 3. "Yenilgi" Konulu Propaganda Posterleri

Kaynak: (IISH, 2019)

Poster yananlam açısından ele alındığında, posterde Vietnamlı sivillerden oluşturulan halk ordusunun ABD ordusunu yendiği mesajı verilmektedir. Posterdeki görsel kodlarda Vietnamlı sivilin ABD askerlerini göstermesi, ABD'nin Vietnamlı siviller tarafından yenildiği algısını meydana getirmektedir. Posterde Vietnamlı sivilin gülümsemesi ise Vietnamlı sivillerin ABD'ye karşı verdikleri mücadeleden memnun oldukları mesajını vermektedir. Bu şekilde Vietnamlı sivillerin zorla savaştırıldıklarına yönelik algının yıkılmasına çalışılmaktadır. Posterde ABD askerlerinin kazıkların üzerinden resmedilmesi, Vietnamlı siviller tarafından kurulan tuzaklara yakalandıkları mesajını vermektedir. Böylece posterde "ABD, Vietnam'da bozguna uğramıştır" şeklinde propaganda miti inşa edilmeye çalışılmaktadır. Posterde çalışma kapsamında incelenen diğer posterlerde olduğu gibi ABD'nin sözde emperyalist bir ülke olduğuna vurgu yapılmaktadır. Böylece Vietnam'da verilen mücadelenin aslında sosyalizmin varlık mücadelesi olduğu iddia edilmektedir. Bu şekilde Çin propagandası Çin kamuoyunda ABD'yi tehlikeli bir düşman olarak yansıtmakta ve ABD'ye yönelik verilen mücadeleye destek olmalarını istemektedir.

Tablo 3. "Yenilgi" Konulu Propaganda Posterleri

Düzanlam	Gösteren	Gösterilen	Yananlam	İnşa Edilen Propaganda Miti
Vietnamlı askerlerin kazıkların üzerinde bulunması ve Vietnamlı bir sivilin gülümsemesi	İnsan	ABD askerleri ve Vietnamlı sivil	ABD'nin Vietnam'a yönelik müdahalesine Vietnam ordusunun yanında Vietnamlı siviller de destek vermektedir.	ABD, Vietnam'da bozguna uğramıştır.

4. 4. "İşgal" Konulu Propaganda Posterleri

1965 tarihli "İşgal" konulu propaganda posterini, Zhou Guangjie tarafından hazırlanmıştır. Düzanlam açısından posterde bir Vietnam askeri ve biri kadın iki Vietnamlı sivil resmedilmektedir. Her üçünün de tüfeği bulunduğu aktarılmaktadır. Sunum kodları içerisinde her üçünün de öfkeli olduğu yansıtılmaktadır. Posterin merkezinde bulunan Vietnamlı erkek sivil elini yumruk yaparak yukarı doğru kaldırmaktadır. Posterde "Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'ndeki Amerikan ihlaline karşı!" yazılı kodu bulunmaktadır.

Şekil 4. "İşgal" Konulu Propaganda Posterleri

Kaynak: (IISH, 2019)

Yananlam boyutunda analiz edildiğinde, posterde ABD'ye karşı mücadelede Vietnamlı sivillerin ve ordunun ortak hareket ettiği mesajı verilmektedir. Posterdeki görsel kodlarda Vietnamlı sivillerin öfkeli olarak yansıtılmaları, Vietnamlı sivillerin ABD ordusuna nefret duyduğu algısını meydana getirmektedir. Özellikle Vietnamlı erkek sivilin elini yumruk yapması, ABD ordusuna karşı Vietnamlı sivillerin

kararlılıkla savaştığını ifade etmektedir. Böylece posterde "Vietnam halkı ABD ordusuna karşı öfke duymaktadır" propaganda mitinin inşa edilmesi amaçlanmaktadır. Posterdeki yazılı kodlarda da ABD ordusu doğrudan Vietnam'ı işgal etmekle suçlanmakta ve mücadelenin ABD ordusu Vietnam'dan ayrılıncaya kadar süreceği aktarılmaktadır. Çin propagandası, ABD'nin sözde emperyalizmine karşı sosyalist bir ülkenin nasıl sivil ve asker, bir bütün olarak mücadele ettiğini göstermekte ve bu yolla ABD'nin insanlığın geleceği için bir tehlike meydana getirdiğini vurgu yapmaktadır. Böylece Çin ordusunun gelecekte aynı akıbetle düşmemesi için Vietnamlı sivillerin yanında olması gerektiği belirtilmektedir.

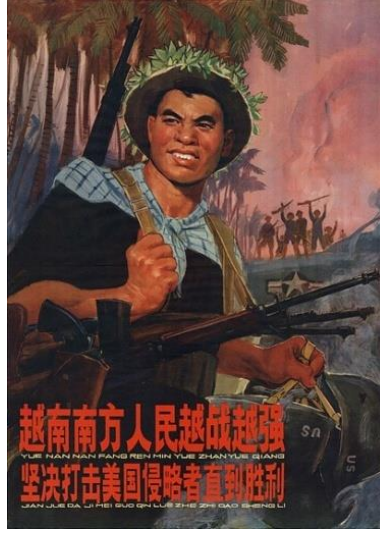
Tablo 4. "İşgal" Konulu Propaganda Posterleri

Düzanlam	Gösteren	Gösterilen	Yananlam	İnşa Edilen Propaganda Miti
Vietnamlı sivillerin, Vietnam askeri ile birlikte gösterilmesi	İnsan	Vietnam askeri ve Vietnamlı siviller	Vietnamlı sivillerin, Vietnam ordusunun yanında savaşa katılması	Vietnam halkı ABD ordusuna karşı öfke duymaktadır.

4. 5."Güney Vietnam" Konulu Propaganda Posterleri

1965 tarihli "Güney Vietnam" konulu propaganda posterleri, Zhou Ruizhuang tarafından hazırlanmıştır. Düzanlam boyutunda posterde Vietnamlı siviller görülmektedir. Posterin merkezinde elinde tüfekler ve ABD ordusuna ait savaş miğferleri olan Vietnamlı bir sivil resmedilmektedir. Vietnamlı sivilin gülümsediği aktarılmaktadır. Posterde Vietnamlı sivilin hemen arkasında da başka Vietnamlı sivillerin bir ABD savaş aracının üstünde olduğu yansıtılmaktadır. Posterin arka fonunda orman görseline yer verilmektedir. Posterde "Güney Vietnam halkı savaşı daha da güçlü hale getiriyor. Zafere kadar Amerikan işgaline saldırıyı desteklemeye devam" yazılı kodu bulunmaktadır.

Şekil 5. "Güney Vietnam" Konulu Propaganda Posterini

Kaynak: (IISH, 2019)

Poster yananlam açısından ele alındığında, posterde ABD ordusuna karşı savaşan Vietnamlı sivillerin vatan kahramanları olarak sunulduğu görülmektedir. Posterde Vietnamlı sivilin elinde tuttuğu silahlar ve asker miğferleri, Amerikan askerlerinin metonimi olarak kullanılmaktadır. Böylece posterde Vietnamlı sivillerin Amerikan askerlerini yendiği mesajı verilmek istenmektedir. Benzer şekilde posterin arkasında yer alan ABD ordusuna ait savaş aracının üzerinde Vietnamlı sivillerin gösterilmesi, ABD'nin Vietnam'da yenilgiye uğratıldığının bir diğer temsili olarak posterde yansıtılmaktadır. Bu şekilde posterde "Vietnamlı siviller, ABD ordusuna üstün gelmektedir" propaganda miti inşa edilmeye çalışılmaktadır. Çin propagandası, sosyalizm müdafaası yolunda sivillerin bile sözde emperyalist bir orduyu yenebileceği mesajını vermektedir. Böylece ABD ordusunun itibarsızlaştırılması ve Çin halkının ABD'ye yönelik mücadelesinin teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Diğer yandan ABD ordusuna karşı yalnızca Kuzey Vietnamlıların değil aynı zamanda Güney Vietnamlıların da mücadele ettiği algısı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu yolla ABD ordusunun müdafa etmek amacıyla savaşa dahil olduğunu iddia ettiği Güney Vietnamlıların da ABD karşıtı cephede yer aldığı mesajı verilmek istenmiştir.

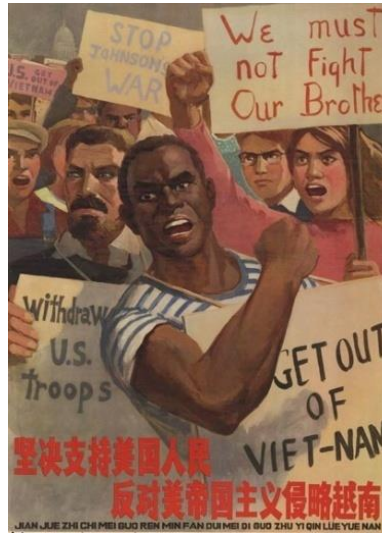
Tablo 5. "Güney Vietnam" Konulu Propaganda Posterleri

Düzanlam	Gösteren	Gösterilen	Yananlam	İnşa Edilen Propaganda Miti
Vietnamlı sivilin ABD ordusuna ait asker miğferlerini taşıması	İnsan ve nesne	Vietnamlı sivil ve asker miğferleri	Vietnamlı siviller kararlı direnişleri sayesinde ABD ordusuna her geçen gün daha büyük kayıplar verdirmektedir	"Vietnamlı siviller, ABD ordusuna üstün gelmektedir"

4. 6. "Protesto" Konulu Propaganda Posterleri

1966 tarihli "Protesto" konulu propaganda posterleri, Cao Youcheng tarafından hazırlanmıştır. Düzanlam açısından posterde ABD'li sivillerin protestoda buldukları aktarılmaktadır. Protestocuların ellerindeki dövizlerde İngilizce "ABD, Vietnam'dan dışarı çık", "Johnson'ın savaşını bitir", "Savaşmak zorunda değiliz, kardeşim" ve "ABD, birlikleri geri çekil" yazılı kodları bulunmaktadır. Posterde "Amerikan halkının Vietnam'daki Amerikan emperyalist saldırganlığına karşı direnişlerinde kararlı bir şekilde destekleyin" yazılı kodu bulunmaktadır.

Şekil 6. "Protesto" Konulu Propaganda Posterleri

Kaynak: (IISH, 2019)

Yananlam boyutunda analiz edildiğinde, posterde doğrudan Vietnam Savaşı'nın sorumlusunun ABD halkı değil, ABD yönetimi olduğu mesajının verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Posterde "ABD halkı, Vietnam Savaşı'na destek

vermemektedir" propaganda miti inşa edilmeye çalışılmaktadır. Böylece Çin yönetimi karşısındaki düşmanı ABD yönetimi olarak sınırlamakta ve ABD halkını hedef göstermemektedir. Çin propagandası ABD halkının da savaş istemediğini vurgulamakta, Vietnam'a yönelik müdahalenin ABD yönetiminde bulunan sınırlı bir çevre tarafından gerçekleştirildiğini aktarmaktadır. Posterdeki yazılı kodlarda yine ABD'nin Vietnam'a müdahalesinin emperyalist bir amaç için yapıldığı iddia edilmekte, ABD'nin kendi vatandaşlarının bile desteklemediği bir savaşta olduğu vurgulanmaktadır. Bu yolla Çin propagandası, Çin halkına ABD'nin savaşı kaybetmesinin kaçınılmaz olduğuna yönelik mesaj vermeye çalışmaktadır.

Tablo 6. "Protesto" Konulu Propaganda Posterleri

Düzenlam	Gösteren	Gösterilen	Yananlam	İnşa Edilen Propaganda Miti
ABD vatandaşlarının pankart taşımaları	İnsan	ABD vatandaşları	Vietnam Savaşı'ndan ABD halkı değil, ABD yönetimi sorumludur.	ABD halkı, Vietnam Savaşı'na destek vermemektedir.

SONUÇ

Çalışmada Vietnam Savaşı sırasındaki Çin-ABD ilişkilerindeki gerilimin doğrudan Çin propaganda posterlerine yansıtıldığı görülmüştür. Çin propagandasının, Çin kamuoyunda ABD karşıtlığı oluşturmada genel olarak "emperyalizm" vurgusunu kullandığı ve ABD ordusunun Vietnam'a yönelik işgalinin tamamen haksız olduğunu yansıttığı ortaya konulmuştur. Posterlerde yer alan kişiler doğrudan tüm Kuzey Vietnam halkının ve ABD ordusunun metonimi olarak kullanılmıştır. Böylece posterlerde verilmek istenen mesajın genelleştirilmesi amaçlanmıştır. Posterlerdeki görsel ve yazılı kodlar üzerinden, Kuzey Vietnam halkı vatanlarını savunan kahramanlar, buna karşın ABD ordusu Vietnam'ı ele geçirmek isteyen emperyalist kuvvetler olarak sunulmuştur. Böylece Kuzey Vietnam halkının, ABD'ye karşı mücadelesinin meşru gösterilmesi ve ABD'ye yönelik uluslararası alandan destek alınması amaçlanmıştır. Diğer yandan Vietnam Savaşı, yalnızca Kuzey Vietnam halkı ve ABD arasında yaşanan bir çatışma olarak değil aksine emperyalizm ile sosyalizm arasındaki büyük mücadelenin savaş alanı olarak kitlelere yansıtılmıştır. Böylece Çin propagandası, ABD ordusunun Vietnam'a yönelik müdahalesini doğrudan komünizm

ideolojisine bir saldırı olarak değerlendirmiş ve başta Çin halkı olmak üzere bütün sosyalist ülkelerin Komünizm ideolojisini savunmak için harekete geçmesi gerektiğini savunmuştur.

Çin propagandası, Vietnamlı sivillerin kararlılıkla savaşa katıldıklarını ve tüm güçleri ile ABD'ye karşı mücadele verdiklerini aktarmaktadır. Böylece Çin yönetimi, Vietnamlı sivillerin zorla savaştırıldıklarına yönelik olumsuz algının kırılmasını amaçlamaktadır. Bu algının oluşturulabilmesi için de "Vietnam'daki tüm siviller ABD'ye karşı mücadeleye dâhil olmuştur" ve "Vietnam halkı ABD ordusuna karşı öfke duymaktadır" şeklinde propaganda mitleri meydana getirilmektedir. Diğer yandan görsel kodlarda ABD ordusunun Vietnamlı siviller tarafından yenildiği algısı oluşturularak, Amerikan ordusunun Çin kamuoyunda itibarsızlaştırılması planlanmaktadır. Çin propagandası bu amaçla posterlerde, "ABD askerleri Vietnam savaşını kaybetti", "ABD, Vietnam'da bozguna uğramıştır" ve "Vietnamlı siviller, ABD ordusuna üstün gelmektedir" şeklinde propaganda mitlerini inşa etmeye çalışmaktadır. İnşa edilen propaganda mitleri yoluyla Çin halkına, askeri eğitimden yoksun Vietnamlı sivillerin bile ABD ordusunu yenebileceği mesajı verilmeye çalışılmaktadır. Böylece ABD'nin Çin'e yönelik gerçekleştireceği olası bir müdahalede Çin halkının topyekun savaşa dâhil olması amaçlanmaktadır. Çin içerisinde ABD'ye yönelik savaşa dâhil olmak istemeyen muhalefetin de marjinalleştirilerek susturulması hedeflenmiştir.

Çalışma kapsamında Vietnam Savaşı sırasında kullanılan Çin propaganda posterlerinde ABD-Çin ilişkilerinin nasıl ve ne şekilde yansıtıldığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışma genelinde Çin propaganda posterlerinde ABD'ye yönelik doğrudan nefret söylemi inşa edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu şekilde Çin yönetimi, ABD'ye karşı Çin halkını komünizm ideolojisi altında bir araya getirmeye çalışmıştır. Gelecek çalışmaların farklı dönemlerde ABD-Çin ilişkilerine yönelik kullanılan propaganda posterlerini, mevcut çalışmada elde edilen bulgular ile karşılaştırmalı olarak incelemesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ALDRICH, J. Richard, & RAWNSLEY, Ming-Yeh (2013). *The Clandestine Cold War in Asia, 1945-65: Western Intelligence, Propaganda and Special Operations*, The United Kingdom: Routledge.
- ANDERSON, L. David (2005). *The Vietnam War*, The United Kingdom: Macmillan International Higher Education.
- ANG, Cheng Guan (2005). *Ending the Vietnam War: the Vietnamese Communists' Perspective*, The United Kingdom: Routledge.
- CHRISTOFFERSEN, Gaye (2002). "The Role of East Asia in Sino-American Relations", *Asian Survey*, 42(3), 369-396.
- CLODFELTER, Mark (2006). *The Limits of Air Power: the American Bombing of North Vietnam*, The United States: U of Nebraska Press.
- BARTHES, Roland (2014). *Çağdaş Söylenler*, (Çev: Tahsin Yücel), 4. Baskı, İstanbul: Metis Yayınları.
- BARTHES, Roland (2015). *Bir Deneme Bir Ders: Eiffel Kulesi ve Açılış Dersi*, (Çev: Mehmet Rifat, Sema Rifat), 2. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- BARTHES, Roland (2016). *Göstergebilimsel Serüven*, (Çev: Mehmet Rifat, Sema Rifat), 8. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- BARTHES, Roland (2017). *Görüntünün Retoriği, Sanat ve Müzik*, (Çev: Ayşenaz Koş, Ömer Albayrak), 2. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- DE SAUSSURE, Ferdinand (2014). *Genel Dilbilim Yazıları*, (Çev: Savaş Kılıç), İstanbul: İthaki Yayınları.
- DREYER, D. R. (2010). "One Issue Leads to Another: Issue Spirals and the Sino-Vietnamese War", *Foreign Policy Analysis*, 6(4), 297-315.
- DUIKER, J. William (2018). *The Communist Road to Power in Vietnam*, The United Kingdom: Routledge.
- FISKE, John (2017). *İletişim Çalışmalarına Giriş*, (Çev: Süleyman İrvan), 5. Basım, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

- GARRETT, Banning (2006). "US–China Relations in the Era of Globalization and Terror: a Framework for Analysis", *Journal of Contemporary China*, 15(48), 389-415.
- HAVENS, R. Thomas (2014). *Fire Across the Sea: The Vietnam War and Japan 1965-1975* (Vol. 491), The United States: Princeton University Press.
- HERRING, C. George (1990). "America and Vietnam: The Unending War", *Foreign Aff.*, 70, 104-119.
- IISH (2019). Çin Propaganda Posterleri, <https://search.socialhistory.org/Search/Results?&format=Visual+documents&lookfor=China+poster+Mao+Tse-Tung>, Erişim Tarihi: 12.04.2019.
- JIAN, Chen (1995). "China's Involvement in the Vietnam War, 1964–69", *The China Quarterly*, 142, 356-387.
- JOWETT, S. Garth & O'DONNELL, Victoria (2014). *Propaganda & Persuasion*, USA: Sage.
- LANGGUTH, Arthur John (2000). *Our Vietnam: The War 1954-1975*, The United States: Simon and Schuster.
- LAWRENCE, Mark Atwood (2010). *The Vietnam War: A Concise International History*, The United Kingdom: Oxford University Press.
- LIEW, H. Leong (2010). "US Trade Deficits and Sino-US Relations", *Journal of Contemporary Asia*, 40(4), 656-673.
- MARTEL, C. William, & YOSHIHARA, Toshi (2003). "Averting a Sino-US Space Race", *Washington Quarterly*, 26(4), 19-35.
- MCCLARAN, P. John (2000). "US Arms Sales to Taiwan: Implications for the Future of the Sino-US Relationship", *Asian Survey*, 40(4), 622-640.
- MING-TE, Hung, & LIU, Tony Tai-Ting (2011). "Sino-US Strategic Competition in Southeast Asia: China's Rise and US Foreign Policy Transformation since 9/11", *Political Perspectives*, 5(3), 96-119.

- MOYAR, Mark(2006). *Triumph Forsaken: The Vietnam War, 1954–1965*, The United Kingdom: Cambridge University Press.
- QINGGUO, Jia (2003). "The Impact of 9-11 on Sino-US Relations: a Preliminary Assessment", *International Relations of the Asia-Pacific*, 3(2), 159-177.
- RIFAT, Mehmet (2013). *Açıklamalı Göstergibilim Sözlüğü: Kavramlar, Yöntemler, Kuramcılar, Okullar*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- ROGERS, E. Frank (1976). "Sino-American Relations and the Vietnam War, 1964–66", *The China Quarterly*, 66, 293-314.
- ROY, Denny (2011). "The North Korea Crisis in Sino–US Relations", *The Journal of Comparative Asian Development*, 10(2), 281-304.
- SİĞIRCI, İlhami (2016). *Göstergibilim Uygulamaları, Metinleri, Görselleri ve Olayları Okuma*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- SIMON, Denis Fred (1986). "The Challenge of Modernizing Industrial Technology in China: Implications for Sino-US Relations", *Asian Survey*, 26(4), 420-439.
- SU, Chi (1983). "US-China Relations: Soviet Views and Policies", *Asian Survey*, 23(5), 555-579.
- TO, Lee Lai (2003). "China, the USA and the South China Sea Conflicts", *Security Dialogue*, 34(1), 25-39.
- TURAN, İshak (2016). "ABD-Çin İlişkileri Bağlamında Tayvan Sorunu", *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (1), 80-105.
- VAN NESS, Peter (1996). "Addressing the Human Rights Issue in Sino-American Relations", *Journal of International Affairs*, 309-331.
- WAN, Ming (1997). "Human Rights and Sino-US Relations: Policies and Changing Realities", *The Pacific Review*, 10(2), 237-255.
- WIEST, Andrew (2003). *The Vietnam War 1956-1975*, The United Kingdom: Routledge.
- XINBO, Wu (2000). "US Security Policy in Asia: Implications for China-US Relations", *Contemporary Southeast Asia*, 479-497.

- YILMAZ, Mehmet Barış (2013). "Küreselleşme Sürecinde Haberde Manipülasyon Örnek Olay: ABD-İrak Savaşı", Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi , 2 (1), 234-255.
- YILMAZ, Mehmet Barış, & BABACAN, Mehmet (2019). "Egemen Küresel Hegemonyada Neoliberalist ve Postmodern Kültür: Coca Cola Reklamlarında Ramazan", Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi, 9(1), 43-64.
- YILMAZ, Mehmet Barış (2019). "Bilgisayar Oyunlarındaki Şiddet Öğesinin Üniversite Öğrencilerinin Tutumlarına Yönelik Etkisi: İnönü Üniversitesi Örneği", Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 12(2), 604-629.
- YU, Bin (1999). "China and Its Asian Neighbors: Implications for Sino-US Relations", In the Eyes of the Dragon, 183-210.
- YUAN, Jing-Dong (2003). "Sino-US Military Relations Since Tiananmen: Restoration, Progress, and Pitfalls", Parameters: US Army War College Quarterly, 33(1), 51-67.
- ZHAI, Qiang (2000). China and the Vietnam Wars, 1950-1975, The United States: Univ of North Carolina Press.
- ZHANG, Baohui (2007). "The Modernization of Chinese Nuclear Forces and its Impact on Sino-US Relations", Asian Affairs: An American Review, 34(2), 87-100.
- ZHANG, Xiaoming (1996). "The Vietnam War, 1964-1969: A Chinese Perspective", Journal of Military History, 60, 731-762.